

Hva er det du egentlig liker?

Hva liker du med en bok?

En låner ba meg om en bokanbefaling. «Har du lest noe du har likt i det siste?» spurte jeg. «Ja, Murakami!» Jeg foreslo andre forfattere med elementer fra magisk realisme. Låneren ble fjern i blikket. Jeg var på villspor. «Hva liker du med Murakami?» spurte jeg til slutt. Vi pratet rundt det, og kom fram til at låneren likte språket og måten Murakami skildrer karakterene på. Jeg trodde at det overnaturlige i historiene var det viktigste med disse bøkene, men det kunne låneren min så vidt tolerere fordi hen likte de andre tingene så godt. Fra før visste jeg selvsagt at ulike personer liker ulike bøker. Men dette var min første lekse i at lesere som liker den samme boken kan like helt forskjellige ting ved den.

Vi skal skjønne hva du egentlig liker

En ny metode for litteraturformidling, Lesersørvis, stiller nettopp spørsmålet om du har lest noe du likte i det siste, og hva du likte med den boken. Når du kommer til biblioteket og ber om en anbefaling tolker bibliotekarene svarene dine. Lesersørvismetoden sorterer det du sier inn i seks ulike kategorier: Tempo, karakterer, tone, bakgrunnsramme, hendelsesforløp og språk. Som låner trenger du ikke å forholde deg til disse i det hele tatt. Men for oss bibliotekarer blir disse ordene nøkler til å «avkode» hva du liker. «Aha, hen liker bøker med et finurlig, malende språk og artige, smårare hovedpersoner!» Da kan vi gi deg helt andre anbefalinger enn om vi tar utgangspunkt i forfatteren eller tema, som i dette tilfellet kunne fått meg til å anbefale andre bestselgende, japanske forfattere eller bøker om menn som stjeler sjelene til katter.

Ulike syn på Lucinda Riley

Lucinda Riley er en av vår tids mest populære forfatter, men også hennes lesere er ulike. En leser jeg snakket med elsker bøkene på grunn av de spennende hovedpersonene. Kanskje hen vil like den nye biografien «Kvinnene jeg tenker på om natten (i fotsporene til mine heltinner)» av Mia Kankimäki. Den har noen av de samme kvalitetene, uten at det er akkurat samme type bok. Den handler om spennende, skikkelig tøffe damer i nåtid og fortid. En annen av Rileys lesere elsket å flykte inn i de historiske delene av bøkene. Da kan vi kanskje anbefale den første boken i Edvart Hoems utvandrer-saga, Slåttekar i himmelen. Den foregår i fortiden, og som Lucinda Rileys romaner har den en lun stemning som leseren kan dykke ned i.

Senere i høst får bibliotekarene i fylket mulighet til å ta kurs i Lesersørvis-metoden og jobbe jevnlig med den. Vi gleder oss til å få metoden under huden sånn at du kan få enda mer spennende anbefalinger i de nordligste bibliotekene i fremtiden!

Tekst: Mona Astrid Fønnes

FINNLITT: Festivalkoordinator Ida Zachariassen Sagberg (til høyre) sammen med forfatter Jorun Thørring under FinnLitt i Alta, 2014. FOTO: GEIR STIAN ALTMANN LARSEN.

Finnlitt er underveis!

Det blir skikkelig festival om ett år i Kirkenes.

KARI LUND JOHNSEN

Finnmark Internasjonale litteraturfestival, eller FinnLitt, arrangeres av Troms og Finnmark fylkesbibliotek. Festivalen arrangeres annethvert år, vekselvis i Alta og Kirkenes. I år måtte festivalen utsettes grunnet covid-19, men det blir likevel ett arrangement for å feire at det er ti år siden FinnLitt gikk av stabelen for første gang. Temaet for 2021 er «Underveis», og da kan vi også feire at festivalen er underveis. Det blir skikkelig festival om ett år i Kirkenes.

Ida Zachariassen Sagberg er fersk festivalkoordinator, med hektiske roser i kinnene uka før festivalen sparkes i gang. Hun tar seg likevel tid til å svare på noen spørsmål.

- Hvorfor er FinnLitt viktig?

- Fordi den foregår i Finnmark. Kultur og litteraturopplevelser er ekstra viktige der det ikke er så masse å velge mellom. En lørdag i Oslo kan folk velge mellom hundrevis av arrangementer, så kultur og litteratur blir på en måte valgfritt. Det føles viktigere på en liten plass, fordi man møter opp når det skjer noe. Det er også masse unikt i Finnmark, og det er et viktig møtepunkt mellom det norske, finske, samiske, kvenske, russiske og svenske. Da dukker det opp interessante

diskusjoner. Litteratur som produseres her fortjener å bli mer synlig. FinnLitt er også en festival for bibliotekene. Fylkesbiblioteket er arrangør i samarbeid med de lokale folkebibliotekene, og det styrker biblioteket som møteplass. Bibliotekene betyr masse for et lokalsamfunn.

- Hvordan kan FinnLitt bidra til å gjøre folk i Finnmark til aktive litteraturbrukere?

- Forfattermøtet er veldig viktig. Det inspirerer å oppleve boka gjennom et møte med den som har skrevet den, og å få presentert litteratur på en sosial arena som en litteraturfestival er. Der kan man samtale med andre om bøker og opplevelser. Det blir ikke så annerledes enn en musikkfestival. Du drar gjerne dit fordi et band du liker skal spille, eller fordi vennene dine skal dra dit. Så kanskje oppdager du noe helt nytt, ting du ikke visste at fantes. Jeg håper folk går fra FinnLitt med nye perspektiver og lese-lyst.

- Hva betyr Underveis for deg?

- Det kan handle om alle overgangene i livet, som det å eldes, bli voksen, eller være på reise. Eller overgangene mellom sykdom og helse. Eller å bytte jobb. I år har vi snakket om at festivalen selv er underveis. Vi skulle ha full festival og feire 10 årsjubileum, men så kom koronaen. Vi feirer at vi faktisk får til noe i år, og at FinnLitt er underveis til neste år, når verden forhåpentligvis er mindre preget av pandemien.

- Hvordan har det vært å arrangere festival som nyansatt i koronatid?

- Utfordrende. Noe av det første jeg måtte gjøre som nyansatt var å være med på å ta beslutningen om å utsette festivalen til neste år. Det var ikke det jeg så for meg da jeg søkte på jobben, men samtidig var det veldig lærerikt siden oppgavene ble konkrete. Jeg måtte kontakte alle vi samarbeidet med, og det var mye nytt å lære. Det har heldigvis gått overraskende bra! Jeg har bakgrunn fra bokhandlertiljøet og forfattermiljøet, så jeg har et visst nettverk. Det har vært viktig.

- Jeg er veldig glad for at vi klarer å få gjort noe i år. Selv om det er et lite arrangement, er det mye å forholde seg til med tanke på smittevernregler og innreiserestriksjoner. Vi måtte avlyse vårt store trekkplaster, Mikael Niemi, på grunn av smittesituasjonen i Nord som gjorde at FHI kom med nye innreiserestriksjoner. Jeg tar med meg lærdom fra hele prosessen til neste år, det kan jo tenkes at vi må ta mange av de samme hensynene i 2021.

- Hva er ditt beste FinnLitt-minne?

- Alta, 2014. Da deltok jeg med boksalg, som bokhandler i Alta. I bytte mot at jeg solgte bøker fikk jeg være til stede på festivalen, og jeg fikk med meg så mye bra! Det beste var samtalen mellom Mikkel Bugge og Laila Stien, om noveller. Det blir veldig fint i år å få være en del av festivalen igjen!